

**Проект створення
ландшафтного заказника
місцевого значення
«Лопата»**

**Департамент екології та природних ресурсів
Чернігівської обласної державної адміністрації**

Чернігів– 2021

З М І С Т

1 Вступ	3
2 Лист-клопотання про створення об'єкта депутата Чернігівської обласної ради	4
3 Наукове обґрунтування створення ландшафтного заказника місцевого значення «Лопата»	5-13
4 Інформаційний лист Головного управління Держгеокадастру у Чернігівській області	14
5 Рішення Менської міської ради про погодження створення заказника	15-16
6 Картографічні матеріали	17-18

ВСТУП

Проект створення ландшафтного заказника місцевого значення «Лопата» підготовлено на виконання:

- Законів України «Про природно-заповідний фонд України», «Про затвердження основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Державної стратегії регіонального розвитку на 2021—2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695;
- Указу Президента України від 01 грудня 2008 року № 1129 «Про розширення мережі та територій національних природних парків та інших природно-заповідних об'єктів»;
- міжнародних зобов'язань, взятих Україною в рамках участі у Конвенції про охорону біологічного різноманіття від 1992 року, Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.

Територія, пропонована до заповідання, площею 92 га знаходиться в адміністративних межах Менської територіальної громади між селами Бірківка та Ушня. Земельна ділянка перебуває у комунальній власності Менської міської ради Корюківського району Чернігівської області, 82 га з загальної площі – це сформована земельна ділянка з кадастровим номером, а 10 га віднесені до земель комунальної власності відповідно до п. 24 Перехідних положень Земельного кодексу України.

Заказник створюється без вилучення земель у його власника.

Метою створення ландшафтного заказника місцевого значення «Лопата» є охорона та збереження в природному стані цінного природного комплексу з заплавленим типом ландшафтів з переважанням заболочених та справжніх луків. На території виявлені півники сибірські і плодорижка болотна, які занесені до Червоної книги України, як вразливі види.

Дану територію можливо використовувати для організації тематичних екскурсій, облаштування еколого-освітніх стежок, пунктів спостережень за природою.

4
Копія

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ

Д Е П У Т А Т
ЛОГВИНЕНКО ГАЛИНА ОЛЕКСІЇВНА

14017 м. Чернігів пр-т. Перемоги 20/34 galinalogvinenkoo@gmail.com

Вих. лист №7
Від
07.07.2021

Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської
облдержадміністрації
Проспект Миру 14, м. Чернігів, 14000
deco_post@cg.gov.ua

Клопотання

На основі наукового обґрунтування прошу Вас створити об'єкт природно-заповідного фонду – Ландшафтний заказник місцевого значення «Лопата» загальною площею площею – 92 га., з них – 82 га. землі комунальної власності Менської міської ради Корюківського району Чернігівської області.

Матеріали додаються на 9 аркушах.

Депутат Чернігівської Обласної Ради

Логвиненко Г.О.

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

*Наголосити управління заповідної
справи на екологічного майсториння*

Семішов В.Д.

**Обґрунтування створення ландшафтного заказника
місцевого значення “Лопата”
(Менська ОТГ, Чернігівська обл.)**

Створення заповідних територій є дієвим механізмом охорони природних екосистем та ландшафтів.

Функціонування ландшафтного заказника місцевого значення “Лопата” забезпечить збереження та відновлення ландшафтних комплексів заплави річки Десна.

Територія проектного заказника розташована в межах Менської ОТГ. Площа складає 92 га (з них - 82 га землі комунальної власності Менської ОТГ). Межі зображено на рисунках 1-6.

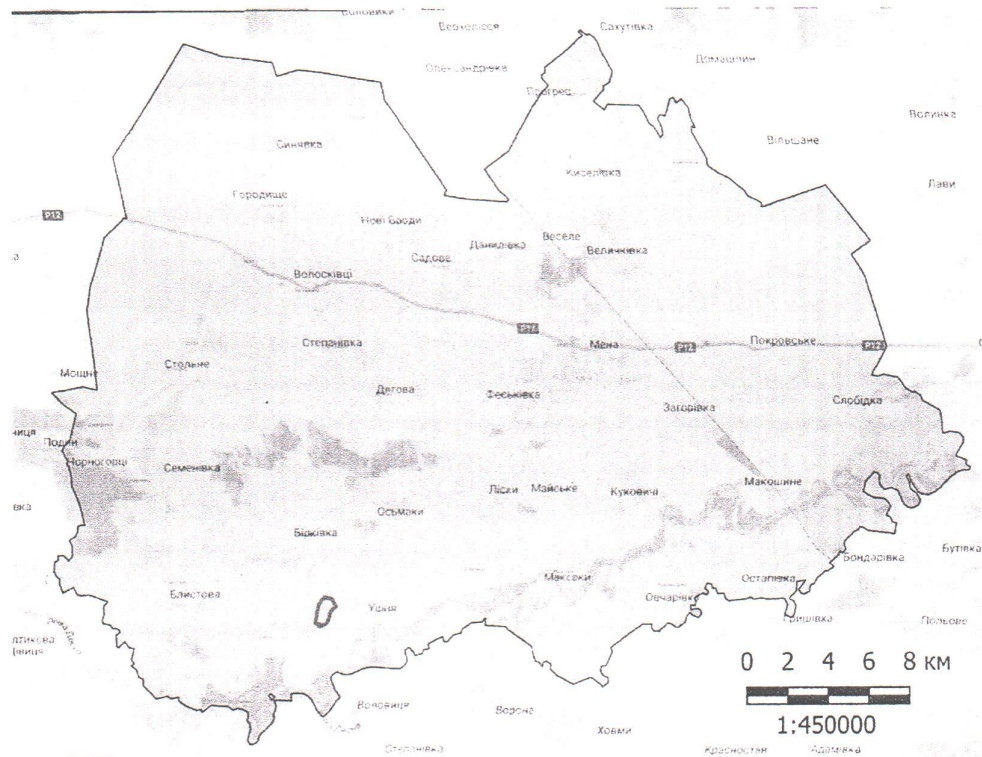

Рис.1. ЛЗМЗ «Лопата» в межах Менської ОТГ
(червоним контуром зображено проектований заказник)

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

ЕРНІВІВСЬКА ОБЛАСНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ
Для документів

Наказом управління
заповідної справи та екологічного
моніторингу

Синівський В. Д.

Копія

Рис. 2. Межі проєктованого заказника «Лопата» на космічному знімку

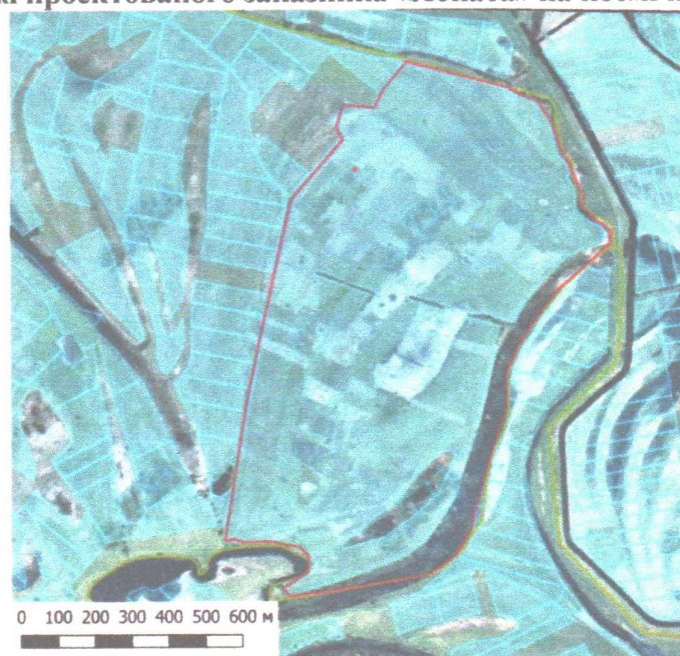

Рис. 3. Межі проєктованого заказника «Лопата» на кадастровому плані
Менської ОТГ

Начальник управління
заповідної справи та екологічного
моніторингу Ситіков В.Д.

ОБЛАСНА ЕКОЛОГІЧНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЛЯ ДОКУМЕНТИВ
38709568
Україна * Яцків

Фізико-географічні умови території. Територія проєктованого заказника «Лопата» репрезентує заплавний тип ландшафтів і має давню історію формування та розвитку, пов'язану з утворенням долини річки Десна.

На фрагменті Військово-топографічної карти (1863 рік) (рис. 4), зображено природну заплаву р. Десна, яка суттєво змінилася за останні 150 років.

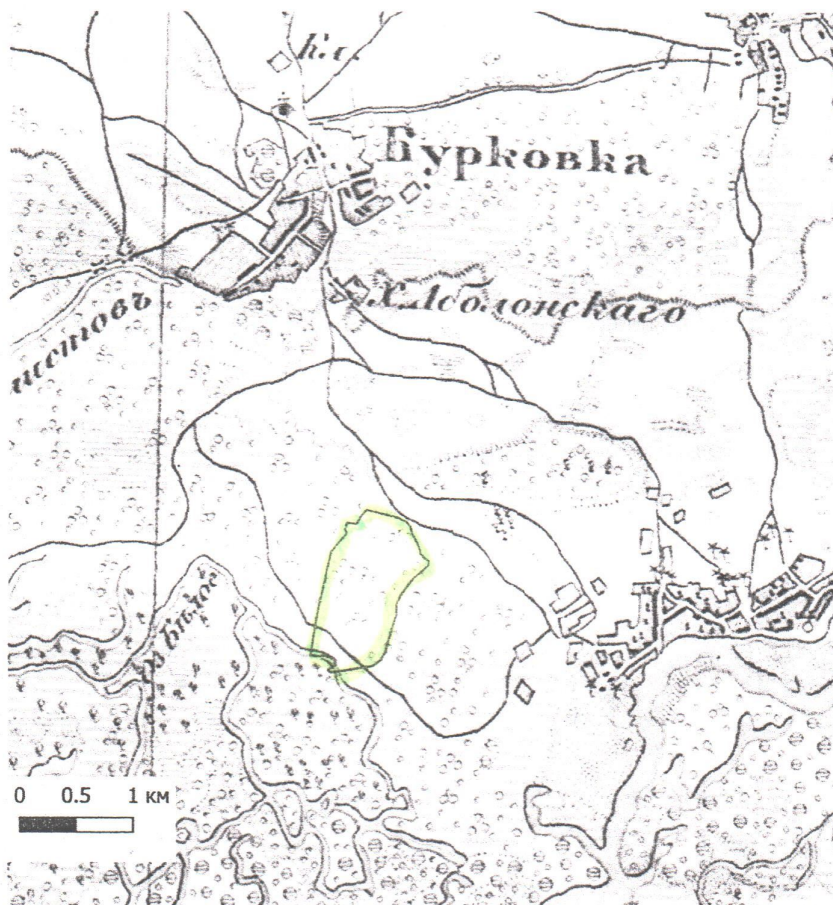

Рис. 4. Фрагмент Військово-топографічної карти 1863 р.

За геоботанічним районуванням України територія належить до Східноєвропейської провінції хвойно-широколистяних та широколистяних лісів Поліської підпровінції хвойно-широколистяних лісів Східнополіського округу дубово-соснових та соснових лісів Чернігівсько-Сосницького району.

За фізико-географічним районуванням території України (Національний атлас України, 2007 р.), проєктований заказник належить до

Головний
справи та екології
Синьків В. Д.

Сосницько-Менського району Чернігівського Полісся Поліського краю зони Хвойно-широколистяних лісів.

За геоморфологічним районуванням України територія належить до Придніпровської області пластово-аккумулятивних рівнин, Чернігівсько-Новгород-Сіверської пластово-аккумулятивної рівнини на палеогенових і крейдових відкладах.

Четвертинні відклади алювіальні: піски, супіски, суглинки. Ґрунтовий покрив території представлений переважно лучними опідзоленими на лесових відкладах і лучними солонцюватими осолоділими в комплексі з болотними на алювіальних відкладах.

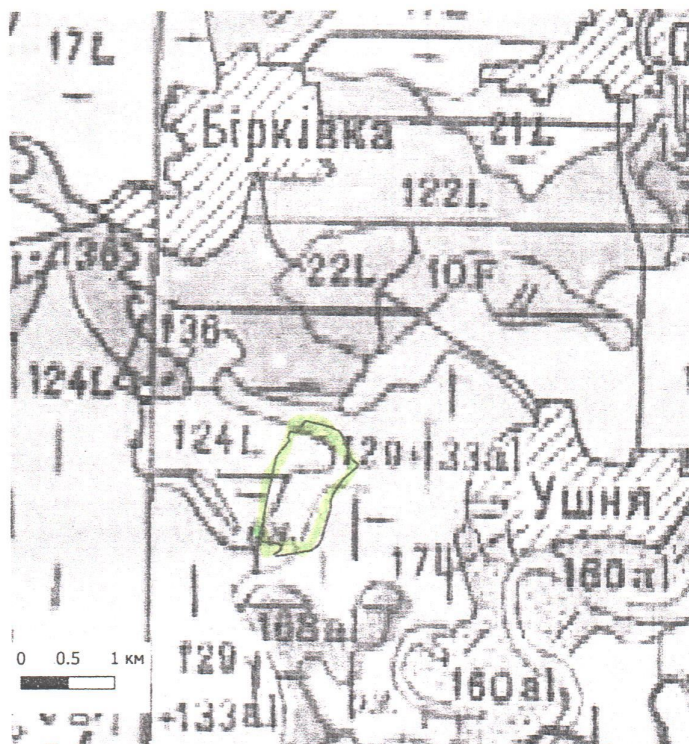

Рис.5. Ґрунти заказника

(124L – лучні опідзолені на лесових відкладах, 129+133a – лучні солонцюваті осолоділі + болотні на алювіальних відкладах)

Рослинний світ.

Характер рельєфу наклав відбиток на різноманітність рослинного покриву. Плескаті підвищення, вкриті лучною рослинністю з переважанням справжніх лук, чергуються із зниженнями, зайнятими заболоченими луками.

Згідно з
оригіналом
Характеристика управління
заповідної справи та
моніторингу
Сирігівська В.Д.

Стариці зайняті водною та прибережно-водною рослинністю. Лісові ділянки трапляються окремими острівцями або поширені фрагментарно вздовж проток і витягнутих западин. Представлені масивами з переважанням здебільшого осикових лісів.

Лучна рослинність займає на території заказника переважачу частину площі. Луки представлені переважно справжніми луками, які зосереджені на плескатих підвищених ділянках та болотистими луками в зниженнях. Справжні луки представлені угрупованнями лисохвосту лучного, костриці лучної та мітлиці тонкої. Травостій цих угруповань густий (90 – 95%).

Болотисті луки представлені головним чином угрупованнями осоки гострої. Вони оточують угруповання прибережно-водної рослинності, а також займають днища міжгрядних знижень. Тут трапляються групи верб, найчастіше верба біла. Травостій утворює переважно осока гостра (50 – 60%). Іноді співдомінують (20 – 25%) тонконіг болотний та мітлиця пагоносна. Серед асектаторів поодинокі трапляються горошок мишачий, ситники, жовтець їдкий, частуха подорожникова, сусак зонтичний.

Водна та прибережно-водна рослинність займає стариці. Водна рослинність представлена угрупованнями ряски малої, жабурника звичайного, кушир занурений. Смуги прибережно-водної рослинності утворюють осока гостра, лепешняк великий, омег водяний, стрілолист стрілолистовидний, плакун верболистий, вовконіг європейський, частуха подорожникова, сусак зонтичний.

В межах території заказника зустрічаються повсюдно види занесені до Червоної книги України - півники сибірські *Iris sibirica* L. і плодоріжка болотна (зозулинець болотний) *Anacamptis palustris* (Jacq.) R.M. Bateman, *Pridgeon et M.W. Chase* (*Orchis palustris* Jacq.). Вони занесені до Червоної книги України у статусі «Вразливий».

Головний управління
заповідної справи та екологічного
моніторингу

Синівська В.Р.

Заказник «Лопата» у структурі екомережі.

Відповідно до Схеми екомережі Чернігівської області, яка була затверджена рішенням Чернігівської обласної ради (від 23 лютого 2017 р. № 18-8/VII), територія проєктованого заказника “ **Лопата**” входить до складу Деснянської сполучної території національного значення (рис. 5).

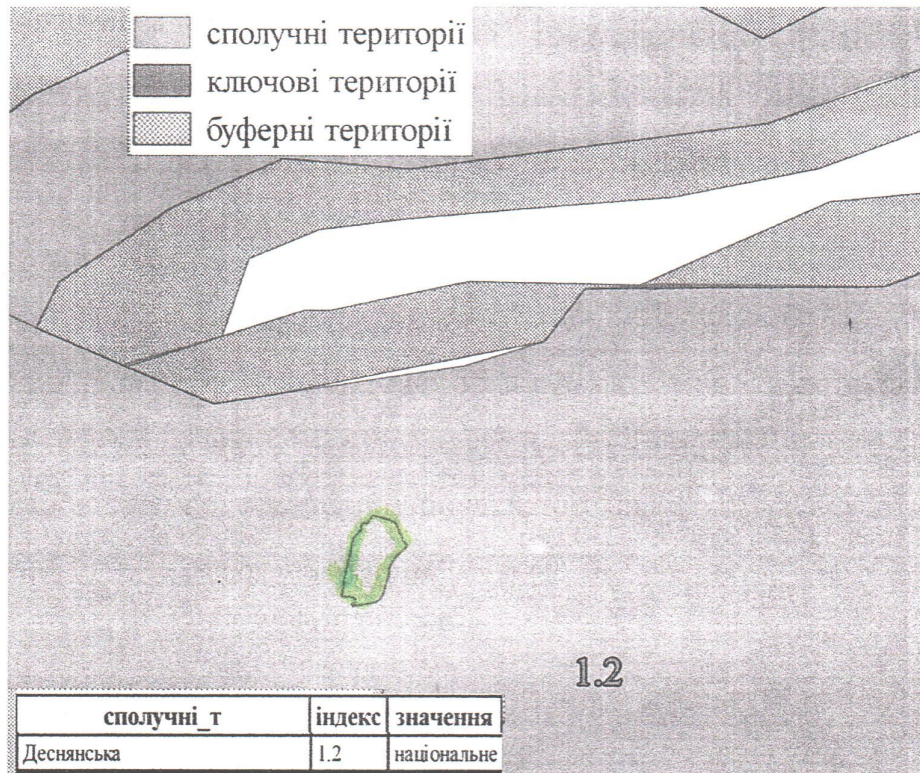

Рис. 6. ЛЗМЗ «Лопата» в межах елементів екомережі Чернігівської області.

Територія проєктованого заказника також знаходиться в межах Смарагдової мережі України (англ. Emerald network) — української частини Смарагдової мережі Європи. Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі - «території (об’єкти) мережі Емеральд») – вразливі території, що потребують захисту і охорони.

З метою забезпечення охорони та створення екомережі необхідно надати заповідний статус проєктованому заказнику «Лопата».

*Наказник управління заповідної
справи та екологічного менеджменту
Семішов В.Д.*

Еколого-освітні аспекти території проектного заказника. Основними формами екологічної освіти в ландшафтному заказнику є організація тематичних екскурсій, облаштування еколого-освітніх стежок, пунктів спостереження за природою.

Перелік видів діяльності, що пропонується заборонити або обмежити

Відповідно до ст. 26 Закону України “Про природно-заповідний фонд”: “На територіях заказників забороняються суцільні, прохідні, лісовідновні та поступові рубки, видалення захаращеності, а також полювання та інша діяльність, що суперечить цілям і завданням, передбаченим положенням про заказник.

Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

Власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму їх охорони та збереження”.

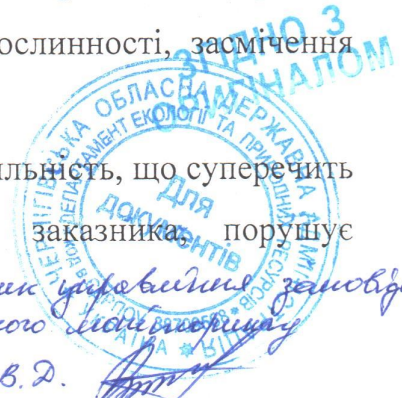
За загальним правилом у заказниках встановлюється режим, який відповідає зоні регульованої рекреації.

Регульована рекреація передбачає наступну діяльність: короткостроковий відпочинок та оздоровлення населення, огляд особливо мальовничих і пам'ятних місць; влаштування та відповідне обладнання туристичних маршрутів та екологічних стежок.

На території заказника заборонено полювання, проведення суцільних рубок, забудова, розорювання земель, змінювати гідрологічний режим території, будівництво гідроспоруд, випалювання рослинності, засмічення території.

Забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню території ландшафтного заказника, порушує

Наказник природно-заповідний
справи та екологічного
Семішев В.Д.

Копія

природний розвиток процесів та явищ та створює загрозу шкідливого впливу на його природні комплекси і процеси, а саме:

- 1) відведення ділянок під дачне будівництво, садівництво, городництво, інші види сільськогосподарського використання території;
- 2) геолого-розвідувальні роботи, розробка корисних копалин, руйнування геологічних відслонень;
- 3) порушення ґрунтового покриву;
- 4) застосування будь-яких хімічних засобів, у тому числі мінеральних добрив;
- 5) будівництво гідротехнічних споруд, каналів, водосховищ, запруд, іригаційних систем, поглиблення, розширення, випрямлення русел річок та інші види втручання в гідрологічний режим території;
- 6) мисливство, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення, гніздування;
- 7) інтродукція нових для території заказника видів тварин та рослин;
- 8) влаштування звалищ та захоронень;
- 9) спалювання сухої рослинності та підпали трави.

Створення ландшафтного заказника місцевого значення "Лопата" дозволить зберегти цінні природні ландшафти, відновити луки і ліси корінних заплав, що сприятиме охороні вод; покращити рекреаційні характеристики; здійснювати комплексну охорону заплавних ландшафтів.

Викладач кафедри екології
та охорони природи
Національного університету
«Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Найвищий керівник
заповідної справи та екологічного
моніторингу

Синігвель В.Д.

ДЕРЖГЕОКАДАСТР

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖГЕОКАДАСТРУ У ЧЕРНІГІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

просп. Миря, 14, м. Чернігів, 14000, тел. (0462) 67-85-65, факс (0462) 67-84-87,
e-mail: cherniv@land.gov.ua, код ЄДРПОУ 39764881

На № 08-06/2017 від 12.07.2021

03.08.2021 13:25:02-23215/2-21

Департамент екології та природних
ресурсів
Чернігівської обласної державної
адміністрації

Про надання інформації

Головне управління Держгеокадастру у Чернігівській області розглянуло лист Департаменту екології та природних ресурсів від 12.07.2021 № 08-06/2017, стосовно надання інформації про земельні ділянки, зазначені на картографічних матеріалах, та повідомляє.

Земельна ділянка з кадастровим номером 7423081500:04:000:1906, площею 82,6061 га перебуває в комунальній власності Меньської міської ради Корюківського району.

Відомості про інші земельні ділянки відсутні в Державному земельному кадастрі.

Відповідно до плануно-картографічних матеріалів по роздержавленню земель колишнього КСП «Родина» зазначені землі відносяться до земель водного фонду та земель запасу.

Відповідно до пункту 24 Перехідних положень Земельного кодексу України землями комунальної власності територіальних громад вважаються всі землі державної власності, розташовані за межами населених пунктів у межах таких територіальних громад, крім земель:

- а) що використовуються органами державної влади, державними підприємствами, установами, організаціями на праві постійного користування (у тому числі земельних ділянок, що перебувають у постійному користуванні державних лісогосподарських підприємств, та земель водного фонду, що перебувають у постійному користуванні державних водогосподарських підприємств, установ, організацій, Національної академії наук України, національних галузевих академій наук);
- б) оборони;
- в) природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення в межах об'єктів і територій природно-заповідного фонду загальнодержавного значення, лісогосподарського призначення;
- г) зони відчуження та зони безумовного (обов'язкового) відселення територій, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- г) під будівлями, спорудами, іншими об'єктами нерухомого майна державної власності;

04

08-06/3915

08 21

Копія

2

- д) під об'єктами інженерної інфраструктури загальнодержавних та міжгосподарських меліоративних систем державної власності;
- е) визначених у наданих до набрання чинності цим пунктом дозволах на розроблення проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок, наданих органами виконавчої влади з метою передачі земельних ділянок у постійне користування державним установам природно-заповідного фонду, державним лісогосподарським та водогосподарським підприємствам, установам та організаціям, якщо рішення зазначених органів не прийняті.

Начальник

Олександр СТАРЧЕНКО

Автоматизоване формування
Ігор Пилипак

15.76.02.3215.2.21.401

14

Державний управління
зачевої сирани та
енергетичного моніторингу
Синіков О.О.

Копія

МЕНЬСКА МІСЬКА РАДА

вул. Героїв АТО, 6, м. Мена Чернігівської області, 15600,
тел. (04644) 2-15-41 e-mail: miskradamena@cg.gov.ua, Web: <https://mena.cg.gov.ua>, код ЄДРПОУ 04061777

22.09.2021 № 1465/0409

на № 08-06/2140 від 22.07.2021

Департамент екології та природних
ресурсів Чернігівської обласної
державної адміністрації

Повідомляємо, що виконуючи пункт 2 Указу Президента України від 21.11.2017 №381 «Про додаткові заходи щодо розвитку лісового господарства, раціонального природокористування та збереження об'єктів природно-заповідного фонду» з метою збереження біорізноманіття на 9 сесії Менської міської ради від 31.08.2021 було прийнято рішення №490 «Про погодження створення ландшафтного заказника «Лопата» на території Менської міської територіальної громади», відповідно до якого погоджено створення об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення – ландшафтного заказника «Лопата» між селами Ушня та Бірківка площею 92.00 га, з них 82.00га земель комунальної власності Менської міської територіальної громади.

Додаток на 1 аркуші.

Міський голова

Павло ТЕРЕНТІЄВ

(04644) 31179

Геннадій ПРИМАКОВ

ЗГІДНО З
ОРИГІНАЛОМ

Наказом управління
з екологічної справи та
екологічного моніторингу
Синікова В.В.

Копія

Україна
МЕНСЬКА МІСЬКА РАДА
Чернігівська область
(дев'ята сесія восьмого скликання)
РІШЕННЯ

31 серпня 2021 року

№ 490

**Про погодження створення
ландшафтного заказника
«Лопата» на території Менської
міської територіальної громади**

Розглянувши лист Департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації від 13.07.2021 року за №08-06/2042, щодо погодження створення ландшафтного заказника «Лопата» між селами Ушня та Бірківка Корюківського району площею 92,00 га, з них 82,00 га на землях комунальної власності Менської міської територіальної громади, відповідно до статті 52 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» та статті 122 Земельного кодексу України, керуючись Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» Менська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Погодити створення об'єкту природно-заповідного фонду місцевого значення – ландшафтного заказника «Лопата» площею 92,00 га, з них 82,00 га земель комунальної власності Менської міської територіальної громади за рахунок коштів обласного бюджету.

2. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію з питань містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи, згідно до регламенту роботи Менської міської ради восьмого скликання та на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради В.І.Гнипа.

Міський голова

Г.А. Примаков

*Нагальним чином
зеновідної справи та
екологічної політики*

Синіковець В.Д.

